

Haapaveden kaupunki
tekninen lautakunta
Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi

Haapaveden tekninen lautakunta

oikaisuvaatimus

Saap. 14/10/2024 Dnro 13

Käsitelty: 1/20 §

Teen oikaisuvaatimuksen Haapaveden kaupungin teknisen lautakunnan 26.9.2024 tekemästä päätöksestä, koskien asiakohtaa 39: ”Yksityisteiden aurausjärjestelmän muuttaminen avustusperusteiseksi.”

Oikaisuvaatimus: Tekninen lautakunta kumoaa tekemänsä päätöksen ja päättää jatkaa entiseen tapaan yksityisteiden aurauspalvelua kaupungin järjestämänä toimintana.

Perustelut:

7 §

Kunnan tehtävät

Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Laissa säädetään myös siitä, kun tehtäviä on järjestettävä yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa (*lakisääteinen yhteistoiminta*).

Kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä.

Kunnille on määritelty lakisääteiset tehtävät. Kunta voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä. Haapaveden kaupunki on järjestänyt tähän saakka yksityisteiden aurauspalvelua yksityisteille, joiden pituus on vähintään 50m ja lisäksi sosiaalisin ja terveydellisin perustein hakemuksien perusteella.

Tekninen lautakunta on päättänyt kuitenkin lopettaa tämän palvelumuodon ja järjestää sitä seuraavalla tavalla:

1. Haapaveden kaupungin järjestämä yksityisteiden aurauspalvelu lopetetaan 31.12.2024. Niin sanottujen sopimusyksityisteiden auraus päättyy sopimuksen mukaisesti.
2. Aurasavustuslausekkeiden hyväksyntään esittelytekstin mukaisesti.
3. Yksityisteiden aurausjärjestelmän muuttaminen avustusperusteiseksi astuu voimaan 1.1.2025 alkaen.
4. Yksityisteiden aurausavustushakemukset jätetään sähköisen KuntaAkkuna-järjestelmän kautta.
5. Avustuksien hakuaika on aina seuraavan vuoden Tammikuun loppuun mennessä. Avustukset maksetaan Helmikuun loppuun mennessä.
6. Vuoden 2025 hakuaika on 31.1.2026 mennessä.
7. Euromääräiset avustukset täsmentyvät vuosittain valtuuston talousarviomäärärahojen puitteissa.
8. Teknisen lautakunnan päätös 8.6.2022 § 22 kumotaan.
9. Aurasavustuslausekkeitä myönnetään vain sosiaalisin ja terveydellisin perustein, asiakkaan itse hankkimaa Pohteen lausuntoa vastaan.

Kyseinen järjestämistapa on monimutkainen, vaativa ja työllistävä niin aurausta tarvitseville kuin aurauspalveluita toteuttaville yrittäjille ja kunnalle. Haapavedellä aurauspalvelun piiriin kuuluu noin 1100 yksityistietä, joista noin 400-500 ei ole tarvinnut palveluita. Aurauspalvelun piiriin kuuluu siis 600-700 tiekuntaa. Kaikki nämä yksityisteiden omistajat tai osakkaat joutuisivat perustamaan tiekunnan (kulut noin 100€). Perustaminen vaatii jokaiselta tiekunnalta seuraavaa:

Avustusta haettaessa tiekuntien on merkittävä tiekuntarekisteri-järjestelmään ainakin seuraavat tiedot:

- Tielle on perustettu tiekunta
- Tiekuunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä
- Tien tiedot ovat ajan tasalla Digiroad- tietojärjestelmässä
- Tiekuunnan pöytäkirja, jossa on päätetty hakea yksityistien aurausavustusta ja josta selviää tiekuunnan käyttöön avattu tili ja käyttöyksikkötunnus.
- Yhteyshenkilö / tieisäntä

Tällainen järjestely tulee aiheuttamaan sen, että tiekuntia jää perustamatta, 700 tiekuntaa yrittää löytää ja sopia auraamisesta itse mahdollisen aurauspalveluita järjestävän kanssa, tietojen päivittäminen eri järjestelmiin, jatkuva kokoustaminen ja avustushakemusten täyttäminen, ...

Myös yrittäjälle tämä on erittäin haastava ja vaikea tilanne. Yrittäjä joutuu käsittelemään jokaisen hakemuksen erikseen. Yrittäjällä ei ole tietoa, kuinka monta sopimusta hänelle tulee ja kannattaako sen vuoksi sitoa aurauskalustoa epävarmaan tilanteeseen.

Todennäköisesti auraajia ei enää löydykään, koska olemme jo nykyisessä tilanteessa nähneet, että auraajia on aina vain vaikeampi löytää kaupungin esittäessä auraajille epäedullisempia sopimusmalleja (kilometriperusteinen vaiko tuntiperusteinen). Uudessa mallissa yrittäjä tulee laskuttamaan asiakkailtaan myös siirtymämatkoista aurattavalle tielle.

Lain mukaan kunnan on kohdeltava kuntalaisia tasapuolisesti. Ikävä kyllä tämä ei tapahdu monissakaan asioissa näin, vaan taajaman ulkopuolella asuvat eivät saa yhdenvertaista palvelua taajamassa asuviin nähden.

Talviauraus on yksi tällainen kuntalaisia eriarvoistava tekijä, mikäli kunta lakkauttaa sopimusperusteisen yksityisteiden aurauspalveluiden järjestämisen. Taajama-alueella asukkaiden tiet aurataan, koska kunta on haltuunottanut tiealueet, joiden varsille asutus on keskittynyt. Näin kunta on velvollinen hoitamaan näiden teiden kunnossapidon ja myös talviaurauksen. Vaikka tämä johtuu teiden haltuunotosta, ei se poista sitä eriarvoisuutta, että kunta huolehtii taajama-alueiden asukkaiden teiden kunnossapidosta, mutta jättää huolehtimatta taajaman ulkopuolella asuvien talvikunnossapidon. Asukkaiden kannalta ei ole merkitystä, mistä epätasa-arvoisuus johtuu, vaan siitä, että toisille palvelu annetaan ja toisille ei.

Sivukylillä etäisyydet ovat pitkiä ja pihaliittymätkin usein huomattavasti pidempiä kuin taajama-alueella. Talvella tämä aiheuttaa vakavan turvallisuusriskin ihmisille, joiden tiet jäävät auraamatta ja siten pelastustoimi ei tarvittaessa pääse paikalle. Myöskin kotisairaala ja kotisairaanhoidohenkilökunta saattaa estyä pääsemästä asiakkaan luo, jos tiet ovat auraamatta.

Kunnalla on oikeus järjestää myös muita kuin lakisääteisiä palveluita. Niinpä kunta voi halutessaan järjestää myös nämä aurauspalvelut entiseen tapaan. Järjsetäähän kunta nytkin lukuisia ei-lakisääteisiä palveluita mm. hiihtoladut, jääkiekkokentät ja jäähalli, uimahalli, lukio, kulttuurikirnu, ...

Kyseessä on enemmänkin tahtotilasta järjestää aurauspalvelu sivukylän asukkaille

Ilkka Repo

Haapavesi